

Зміст

Рятуйся хто може	7
Хамсін	11
Як я був Любком Дерешем	16
Майдан добродіїв	21
Лежачологія.	24
Зима таки має сенс.	28
Нація білінгвалів	31
Гіпстер, езотерик, вегетаріанець	35
Реставрація як підміна	39
Прощання з літом	43
Красти черешні.	47
І йому за це нічого не буде	51
Одноразовість	55

Вихід	59
Навчитися вчитися	62
А що читаєте ви?	66
Як я прочитав «Улісса»	70
Як вам підписати книжку?	75
Домашня бібліотека	78
Флешка.	82
Феномен маршрутки	86
Золото Карпат	90
Пафосометр (у).	94
Іноді краще програти	98
Біженець, який утікав від себе	103
Повернення до хуторянства	108
Осінній антидепресант	112
Право на сон	116
Послуга ката	120
Варум?	124
Цілую ручки	128
Конфлікти усіх з усіма	132
Війна без переможців	137
Чому я живу в Ужгороді?	141
Рентген.	145
Магія базару	150

Острів тисячі дверей	154
Годинникарня Шварца	158
Сувенір	162
Туга за Бухарестом	166
За що любити Варшаву?	170
Атос, Портос, Араміс	174
Одного разу у Пізі	178
100 баксів авансу.	182
Музика з-під подушки	186
Щось зі мною не так.	190
Кілька моїх хвилин	194
Жити і забувати	198
Кундера в басейні	201
Як він жив!	205
Автор ненаписаних книжок	211
Зазирнути в свою ДНК	215
Серіальна доба	219
Те, що робить нас нами.	223
Не на зв'язку	227
Не моє	231
Пригоди Самоходика	235
Батьковію	239
Балада про шорти	243

Рятуйся хто може

Чесно кажучи, я збирався попрацювати. Ну як попрацювати: літак до Нью-Йорка летить достатньо часу, щоб сьорбнути трохи дармового віскі, поїсти, подрімати хвильку, а потім відкрити лептоп – і таки взятися за роботу. Але цього разу не вийшло, і було на це дві причини.

По-перше, літак належав до французьких авіаліній, а вони після зльоту замість аперитиву пропонують шампанське. Тож коли стюардеса підійшла до мене з пляшкою, я в силу вродженої тактовності і щойно тієї миті відкритої в собі латентної франкофілії не зміг їй відмовити. Через п'ятнадцять хвилин вона знову обійшла салон, люб'язно пропонуючи долити. Після першого келиха моя франкофілія значно зміцнилася, тому я радісно пристав на її пропозицію.

А після двох келихів шампанського людина раптом починає згадувати народні мудрості,

шляхи для відступу, а затишний літак тим часом почав мені нагадувати клітку, з якої неможливо втекти.

– Єгова, його звати Єгова, – з переможним виглядом сказала вона.

Я погодився, бо що ще міг зробити? Ясна річ, наступним було питання про силу моєї віри.

– Як то кажуть, у літаку, що падає, атеїстів немає, – невпевнено бубонів я. – Але оскільки наш літак ще не падає, то моя віра наразі не надто міцна.

Пара заклопотано переглянулася, ніби повідомляючи одне одному: тут у нас непочатий край роботи. Як ви вже, либонь, зрозуміли, їхня робота стала перешкодою моїй – і це друга й остання причина, чому я прогавив дедлайн.

– Чи хотіли б ви врятуватися? – по-діловому поцікавився пан, цмулячи наступну порцію коньяку.

«Як можна водночас любити випивку і бути свідком Єгови?» – крутилося у мене в голові. Та оскільки мої сусіди дипломатичністю не вирізнялися, то я й собі вирішив запитувати про все прямо.

– А чому ви думаєте, що свідкам Єгови не можна пити? Адже Єгова створив усе: і нас, і світ, і коньяк. Якби ви обрали шлях спасіння, то отримали б вічне життя, що було б сповнене насолод, які нам дарує Творець. Пий досхочу, радій і слав Єгову, ось і все, – продовжував агітувати мене старець.

передусім – про роботу, яка не вовк. Зрештою, куди той вовк міг утекти від мене на такій висоті? Тож я увімкнув концерт класичної музики на бортовому комп'ютері і з нетерпінням очікував на ланч. До їжі пропонували біле й червоне вино, коньяк, а також соки і води, які, щоправда, навіть на землі мене не надто цікавлять. Поринувши з головою в цей гурманський шал, я й думати забув про роботу.

Нагадали мені про неї сусіди, що зайняли місце поруч. Насолодившись учтою, вони раптом виявили неабияку охоту до спілкування, а в зоні досяжності перебувала єдина потенційна жертва: на жаль, нею виявився я. Оскільки ж на вигляд їм давно переважило за восьмий десяток літ, відшити їх не випадало: а раптом це остання їхня розмова? Миле подружжя походило з Лівану, і скидалися вони на східних царів, що забули віддати дари Месії. Мали на собі стільки золота, що мимоволі закрадалася думка: ці люди перевозять весь золотовалютний резерв своєї близькосхідної батьківщини.

Ми попивали, прицмокуючи, коньяк і бавилися розмовою. З'ясувавши, звідки я, пані поцікавилися релігією в Україні. Щоб не вдаватися в подробиці про патріархати й різноманіття церков, я відповів ухильно, мовляв, християни. Тоді вона спитала, чи я знаю, як звати Бога. І так пильно глянула в очі, що я вмить усе зрозумів. Похоловши, я вигадував

Хамсін

Коли літак сідав в аеропорту Бейрута, мені здалося, що перед моїми очима – перевернутий український прапор: море принадно синіло внизу, розливаючись під жовтими, помаранчевими, золотими й рудими небесами.

Я ніколи не бачив такого неба, тож зрозуміло, що на землі насамперед про нього й запитав. Це хамсін, пояснили мені. З арабської – п'ятдесят. Тобто вітер, що дме п'ятдесят днів навесні, переважно у квітні й травні. Вітер із розпечених пустель, тому приносить із собою пісок, який застигає в небесах, наче накриває все піщаною ковдрою.

У нас небо може бути помаранчевим над обрієм, коли сідає сонце, а в Лівані хамсін застилає собою весь світ, робить повітря непроглядним і гарячим, як дим. Таке враження, ніби десь за виднокраєм триває грандіозна битва, курява й чад пожеж здіймаються

Подумки я відзначив, що ця релігія, принаймні ліванська її інтерпретація, не позбавлена сенсу. Але вголос промовив:

– Не впевнений, що це буде рай: уже після другого дня «пий досхочу» мені не те що славити Творця, а й жити не хочеться.

– Це справа тренування й звички, – сказала пані й залилася сміхом.

Вони мені починали навіть подобатися. Доки з торби не виринула англомова версія журналу «Пробудись», від якої мене одразу похилило на сон.

Відтак я вдався до найкращої тактики: почав позіхати, замість відповідей лише кивав головою, а в якийсь момент вибачився, опустив трохи спинку крісла і заплющив очі. Досить швидко я й справді провалився в сон, а снилося мені, що після смерті всі люди потрапляють у бар. Бог – усміхнений бармен, який каже, що сьогодні заклад пригощає. На вулиці під баром на відвідувачів чатують Свідки Єгови з журналами, тож виходити звідти зовсім не хочеться.

Уже на летовищі у Нью-Йорку, прощаючись, пані вручила мені стосик журналів і попросила поширити благу звістку між друзів.

– Врятуватися може кожен, так їм і передай, – підбадьорливо поплескала вона мене по плечу.

Передаю.